

Yrd. Doç. Dr. Ayşe YİĞİT ŞAKAR

İstanbul Arel Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu

İşletmelerde Mesleki Eğitim Gören Öğrencilere ve Çıraklara Yapılan Ücret Ödemelerinde Asgari Geçim İndirimi Uygulanır Mı?

1. GİRİŞ

Bu yazımızın konusunu işletmelerde mesleki eğitim gören örgün eğitim öğrencilerine yapılan ücret ödemelerinde asgari ücretin net tutarının tespitinde asgari geçim indirimi uygulanıp uygulanmayacağı oluşturmaktadır. Bu kapsamda öncelikle mesleki eğitim gören öğrencilerin Mesleki Eğitim Kanunu ve İş Kanunu bakımından durumu tespit edilecek, daha sonra söz konusu öğrencilere ödenen ücretlerin gelir vergisine tabi olup olmadığı araştırılacak, eğer gelir vergisine tabi iseler asgari geçim indiriminin nasıl uygulanacağı sorusu cevaplanacaktır.

Mesleki Eğitim Kanunu'nun 11. maddesine göre aday çıraklar ve çıraklar; öğrenci statüsünde olup, öğrencilik haklarından yararlanır. Bu nedenle bu çalışmanın kapsamına aday çırak ve çıraklar da alınmıştır.

II. MESLEKİ EĞİTİM GÖREN ÖĞRENCİ VE ÇIRAK KAVRAMLARI

1. İşletmelerde Mesleki Eğitim Gören Öğrenciler

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu¹ ile mesleki eğitime getirilen yenilikler Türk eğitim sisteminin en önemli ve başarılı sonuç veren eğitim reformlarından birini oluşturmuştur².

Mesleki Eğitim Kanunu, Mesleki Eğitim Kurulunun belirleyeceği mesleklerde, kamu ve özel sektöre ait kurum, kuruluş ve iş yerleri ile mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarındaki eğitim ve öğretimi kapsamaktadır (Mesleki Eğitim Kanunu m.2).

10 ve daha fazla personel çalıştıran işletmeler, çalıştırdıkları personel sayısının yüzde beşinden az, yüzde onundan fazla olmamak

İşletmelerde beceri eğitimi gören mesleki ve teknik lise öğrencileri, Mesleki Eğitim Kanunu'na göre çırak statüsünde sayılmışlardır.

üzere mesleki ve teknik eğitim okul ve kurum öğrencilerine beceri eğitim yaptırılır (Mesleki Eğitim Kanunu m.18/I). Mesleki eğitim kapsamına alınıp alınmadığına bakılmaksızın 10'dan az personel çalıştıran işletmeler de mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları öğrencilerine bu Kanunun ilgili hükümlerine göre beceri eğitimi yaptırabilirler (Mesleki Eğitim Kanunu m.18/III). Vardiya usulü veya mevsimlik olarak faaliyet gösteren işletmelerde eğitim göreceğ öğrenci sayısının tespitinde gündüz vardiyasında veya faaliyet gösterdiği mevsimde çalışan personel sayısı esas alınır (Mesleki Eğitim Kanunu m.18/IV). Bu Kanun kapsamına giren illerde 10 ve daha fazla personel çalıştıran işletmeler, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürlüklerince her yıl şubat ayı içerisinde İl Mesleki Eğitim Kuruluna bildirilir. Beceri eğitimi yaptıracak Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı işletmeler, Bakanlık ve Milli Savunma Bakanlığınca birlikte belirlenir (Mesleki Eğitim Kanunu m.18/V).

Mesleki Eğitim Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde yer alan tanıma göre:

- "Öğrenci", işletmelerde, mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında örgün eğitim görenleri;
- "İşletmelerde Mesleki Eğitim", mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları öğrencilerinin beceri eğitimlerini işletmelerde, teorik eğitimlerini ise mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında veya işletme veya kurumlarca tesis edilen eğitim birimlerinde yaptıkları eğitim uygulamalarını;
- "Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumları", mesleki ve teknik eğitim alanında, diplomaya götüren orta öğretim kurumları ve mesleki ve teknik eğitim yapan yükseköğretim kurumları ile belge ve sertifika programlarının uygulandığı her tür ve derecedeki örgün ve yaygın eğitim-öğretim kurumlarını;

- "İşletme", mal ve hizmet üreten kamu ve özel kurum, kuruluş ve işyerlerini;
- "Meslek Alanı", ortak özelliklere sahip birden fazla meslek dalını içeren; bilgi, beceri, tutum, davranış ve istihdam olanağı sağlayan alanı;
- "Meslek Dalı", bir meslek alanı içinde yer alan ve belirli konularda uzmanlaşmaya yönelik bilgi, beceri, tutum, davranış gerektiren ve istihdam olanağı sağlayan iş kollarından her birini ifade eder.

2. Çıraklar

Mesleki Eğitim Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde yer alan tanıma göre:

- "Aday çırak", çıraklığa başlama yaşını doldurmuş ve çıraklık döneminden önce kendisine işyeri ortamı tanıtılan, sanat ve mesleğinin ön bilgileri verilen kişiyi;
- "Çırak", çıraklık sözleşmesi esaslarına göre bir meslek alanında mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını iş içerisinde geliştirilen kişiyi ifade eder.

İş Kanunu açısından çıraklar, ücret geliri elde etme amacı olmadan bir meslek veya sanatı öğrenmek için çalışan kişilerdir, işçi sayılmazlar³. Çıraklık sözleşmesine ilişkin düzenlemeler, Borçlar Kanunu'nun 313/III, 318, 330 ve 340/II. maddelerinde yer almaktadır. Çıraklar, iş sağlığı ve güvenliği hükümlerinden yararlanmakla birlikte İş Kanunu kapsamının dışındadırlar (İş Kanunu m.4/I-f)⁴.

Çıraklar, sendikaya üye olamazlar ve toplu iş sözleşmesinden yararlanamazlar⁵. Çırak öğrencilerle işveren arasındaki ilişki iş sözleşmesinden kaynaklanmadığından, İş Kanunu hükümleri uygulanmaz. Olası uyuşmazlıkların Asliye Hukuk Mahkemesince incelenip çözülmesi gerekir⁶.

Mesleki Eğitim Kanunu'nun 10. maddesine göre, çırak olabilmek için;

- 14 yaşını doldurmuş, 19 yaşından gün almamış olmak,
- En az ilköğretim okulu mezunu olmak,
- Bünyesi ve sağlık durumu gireceği mes-

leğin gerektirdiği işleri yapmaya uygun olmak gerekir.

Mesleki Eğitim Kanunu'nun 13. maddesinin son fıkrasına göre, bu Kanun'un uygulandığı yer ve meslek dallarında Borçlar Kanunu'nun çıraklık sözleşmesine dair hükümleri ile onsekiz yaşını doldurduktan sonra sözleşmesi devam eden çıraklar hakkında İş Kanunu'nun, iş sağlığı ve güvenliği bölümünde yer alan hükümleri dışındaki hükümler uygulanmaz.

Çıraklar, sosyal sigorta hakları açısından sadece iş kazası, meslek hastalığı ve hastalık sigortalarından yararlanırlar⁷. İşletmelerde beceri eğitimi gören mesleki ve teknik lise öğrencileri de Mesleki Eğitim Kanunu'na göre çırak statüsünde sayılmışlardır⁸.

Mesleki Eğitim Kanunu'nun 23. maddesinde beceri eğitimi yaptırabilecek işletmeler tanımlanmıştır: Bakanlıkça "İşletmelerde meslek eğitimi" kapsamına alınıp alınmadığına bakılmaksızın on ve daha fazla personel çalıştıran işletmelerde, teknik lise ve meslek lisesi öğrencilerine bu Kanunun ilgili hükümlerine göre beceri eğitimi yaptırabilirler.

III. İŞLETMELERİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

1. Katılma Payı Ödeme Yükümlülüğü

10 ve daha fazla personel çalıştıran ve Bakanlıkça işletmelerde mesleki eğitim kapsamına alınan, ancak, beceri eğitimi yaptırmayan işletmeler, beceri eğitimi yaptırmaması gereken her öğrenci için eğitim süresince her ay 18 yaşını bitirenlere ödenen asgari ücretin net tutarının 1/3'ü nispetinde, 20 ve daha fazla personel çalıştırılması halinde 2/3'ü nispetinde Saymanlık hesabına para yatırmakla yükümlüdürler (Mesleki Eğitim Kanunu m.24/I)⁹.

Personel sayısının tespitinde görev ve çalışma statüsüne bakılmaksızın işyerinde 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olarak çalıştırılan personel sayısı dikkate alınır (Mesleki Eğitim Kanunu m.24/III).

Mesleki eğitim şartlarına sahip olan işletmelere Bakanlıkça öğrenci gönderilememesi halinde bu işletmeler katılma payı ödemezler (Mesleki Eğitim Kanunu m.24/II).

2. Ücret Ödeme Yükümlülüğü

Aday çırak, çırak ve işletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere ödenecek ücret ve bu ücretlerdeki artışlar; aday çırak veya çırığın velisi veya vasisi veya kişi reşit ise kendisi; öğrenciler için okul müdürlüğü ile işyeri sahibi arasında Bakanlıkça belirlenen esaslara göre düzenlenecek sözleşme ile tespit edilir. 13.02.2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanun'la değişik Mesleki Eğitim Kanunu m. 25/T'e göre, işletmelerde meslek eğitimi gören örgün eğitim öğrencilerine, asgari ücretin net tutarının 20 ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 30'undan, 20'den az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 15'inden, aday çırak ve çırığa yaşına uygun asgari ücretin yüzde 30'undan aşağı ücret ödenemez (Mesleki Eğitim Kanunu m.25/D).

3. İş Kazalarından ve Meslek Hastalıklarından Sorumluluk

Aday çırak, çırak ve öğrencinin eğitimi sırasında işyerinin kusuru halinde meydana gelecek iş kazaları ve meslek hastalıklarından işveren sorumludur (Mesleki Eğitim Kanunu m.25/II). Esasen aday çırak, çırak ve işletmelerde meslek eğitimi gören öğrenciler, iş kazası, meslek hastalığı ve hastalık sigortasına ve bir sigortalının bağımlısı olarak sağlık hizmeti almıyorlarsa genel sağlık sigortasına tabidirler. Sigorta primleri İş Kanunu gereğince bunların yaşına uygun asgari ücretin % 50'si üzerinden Bakanlık ve mesleki ve teknik eğitim yapan yükseköğretim kurumlarının bağlı olduğu üniversitelerin bütçesine konulan ödenekle karşılanır (Mesleki Eğitim Kanunu m.25/IV)¹⁰.

IV. VERGİ HUKUKU BAKIMINDAN DURUM VE ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ UYGULAMASI

1. Çırak ve Öğrencilere Ödenen Ücretlerin Gelir Vergisi Bakımından Durumu

İşletmelerde beceri eğitimi gören mesleki ve teknik lise öğrencilerinin de Mesleki Eği-

Gerçek usulde vergilendirilen ücrete asgarî geçim indirimi uygulanır.

tim Kanunu'na göre çırak statüsünde sayıldığı yukarıda belirtilmişti¹¹. Buna göre Gelir Vergisi Kanunu'nun 23/12. maddesine göre Mesleki Eğitim Kanunu'na tabi çırakların asgari ücreti aşmayan ücretleri gelir vergisinden istisnadır. Ayrıca Mesleki Eğitim Kanunu'nun 25/III. maddesine göre aday çırak, çırak ve öğrencilere ödenecek ücretler her türlü vergiden müstesnadır. Bu durumda gelir vergisinden istisna olan ücretlere asgari geçim indirimi uygulanacak mıdır, sorusuna cevap bulmak gerekmektedir.

2. Asgari Geçim İndirimi Uygulaması

5615 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un¹² 2. maddesi ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun mülga 32. maddesi 01.01.2008 tarihinden geçerli olmak üzere yeniden düzenlenmiştir. 1985 yılından itibaren uygulanan Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 121. maddesinde düzenlenen "ücretlerde vergi indirimi" 01.01.2007 tarihinden geçerli olmak üzere kaldırılmış yerine 01.01.2008 tarihinden itibaren uygulanmak üzere "asgari geçim indirimi" uygulaması getirilmiştir¹³.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 32. maddesinde asgari geçim indirimi düzenlenmektedir. Bu düzenlemeye göre, gerçek usulde vergilendirilen ücrete asgarî geçim indirimi uygulanır.

Asgari geçim indirimi, vergi borcunun hesaplanmasında, bireylerin asgari geçimini sağlayacak kadar bir tutarın gayrisafi gelirden düşülerek vergi dışı bırakılmasıdır¹⁴. Yani, vergi ödeme gücüne ulaşabilmesi bakımından, kişilerin kendisinin ve ailesinin temel ihtiyaçlarını karşılamakta kullandıkları bir miktar gelirin vergi dışında bırakılmasını amaçlayan bir uygulamadır¹⁵. Bu uygulama ücret gelirlerinin gerçek usulde vergilendirilmesinde "ayırma kuramı"nın hayata geçirilebilmesi için vergi iadesi uygulamasının yerine getirilmiştir¹⁶. "Ayırma kuramı" kamu maliyesinde bilinen genel bir ilkedir ve emek geliri olan ücret gelirlerinin irat ve kazançlara göre daha hafif vergilendirilmesi

arzusunun gelir vergisi uygulamalarına yansıtılmasıdır¹⁷. Ücretlinin medeni halini ve ailevi durumunu dikkate alan asgari geçim indirimi diğer usule tabi ücretlilerde uygulanmaz¹⁸.

Gelir Vergisinde asgari geçim indirimi uygulaması Türk Vergi Sisteminde daha önce "en az geçim indirimi" olarak uygulanmış ve vergi gelirlerinde kayba sebep olması ve vergi mükelleflerinin yüklerini hafifletmediği gerekçesi ile kaldırılmıştır. Bu düzenleme ile tekrar eskiye dönmüştür¹⁹.

Öğretide ayırma ilkesinin bir görünümü olarak uygulanan asgari geçim indiriminin miktarının ülkemizdeki açlık ve yoksulluk sınırları ile diğer ülke uygulamalarıyla kıyaslanınca bir anlam taşımadığı ve göstermelik kaldığı, sadece ücret gelirleri için uygulanan bir düzenleme olması nedeniyle de ancak ayırma ilkesi uygulamasının bir görünümü olan "özel indirim" olarak adlandırılabilceği ifade edilmektedir²⁰.

Asgari geçim indirimi (en az geçim indirimi); 1)Matrahtan indirim yöntemi, 2)Vergiden indirim yöntemi ve 3)Bölme (katsayı) yöntemi olmak üzere üç şekilde uygulanmaktadır²¹.

Matrahtan indirim yöntemi, en az geçim indirimi tutarının düşülmesi ve kalan kısmın vergilendirilmesi şeklinde gerçekleştirilir²².

Matrah- En Az Geçim İndirim Düzeyi=
Vergiye Tabi Kazanç²³

Vergiden indirim (dekote) yönteminde, önce mükellefin vergilendirilmesi gereken gelirinden vergi tarifesine göre vergi hesaplanmakta, sonra en az geçim indiriminin tarifeye göre bulunan vergisi bu vergiden düşülmektedir²⁴.

Hesaplanan Vergi- En Az Geçim
İndirimi Tutarının Vergisi= Ödenecek
Vergi Tutarı²⁵

Bölme (katsayı) sisteminde ise yükümlünün vergiye tabi toplam geliri, varsa eşi ve çocuklarının sayısına göre kısımlara bölünmekte ve bu kısımlardan sadece bir tanesi üzerinden artan oranlı tarifeye göre hesaplanan vergi, bölünen kısımların sayısı ile çarpılarak vergi borcu saptanmaktadır²⁶. Bu sistem, en az geçim indirimi

İndirim tutarının tespitinde mükellefin, gelirin elde edildiği tarihteki medenî hali ve aile durumu esas alınır.

ile doğrudan ilgili olmamakla birlikte vergi mükellefinin yükünü azaltan bir etki yarattığı için en az geçim indirimi konusu içinde yer vermek usul haline gelmiştir²⁷.

Asgarî geçim indirimi; ücretin elde edildiği takvim yılı başında geçerli olan ve sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgarî ücretin yıllık brüt tutarının; mükellefin kendisi için % 50'si, çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eşi için % 10'u, çocukların her biri için ayrı ayrı olmak üzere; ilk iki çocuk için % 7,5 diğer çocuklar için % 5'dir. Gelirin kısmî döneme ait olması halinde, ay kesirleri tam ay sayılmak suretiyle bu süreye isabet eden indirim tutarları esas alınır. Asgarî geçim indirimi, bu fıkraya göre belirlenen tutar ile 103. maddedeki gelir vergisi tarifesinin birinci gelir dilimine uygulanan oranın çarpılmasıyla bulunan tutarın, hesaplanan vergiden mahsup edilmesi suretiyle uygulanır. Mahsup edilecek kısmın fazla olması halinde iade yapılmaz (Gelir Vergisi Kanunu m.32/II). Bu hükümden anlaşıldığı gibi asgarî geçim indirimi uygulamasında “vergiden indirim” yöntemi benimsenmiştir. Buna göre, önce ücretlinin net ücreti üzerinden hesaplanan vergiden, ücretlinin kişisel ve ailevi durumuna uygun düşen asgarî geçim indirimi tutarı düşülür. Böylece ödenecek vergiye ulaşılır²⁸.

İndirimin uygulamasında “çocuk” tabiri, mükellefle birlikte oturan veya mükellef tarafından bakılan (nafaka verilenler, evlat edinilenler ile ana veya babasını kaybetmiş torunlardan mükellefle birlikte oturanlar dâhil) 18 yaşını veya tahsilde olup 25 yaşını doldurmamış çocukları, “eş” tabiri ise, aralarında yasal evlilik bağı bulunan kişileri ifade eder (Gelir Vergisi Kanunu m.32/III).

İndirim tutarının tespitinde mükellefin, gelirin elde edildiği tarihteki medenî hali ve aile

durumu esas alınır. İndirim, yukarıdaki oranlara göre hesaplanan tutarları aşmamak kaydıyla, ücret geliri elde eden aile fertlerinden her biri için ayrı ayrı, çocuklar için eşlerden yalnızca birisinin gelirin üzerine uygulanır. Boşananlar için indirim tutarının hesabında, nafakasını sağladıkları çocuk sayısı dikkate alınır (Gelir Vergisi Kanunu m.32/IV).

Ücretlerin vergilendirilmesinde asgarî geçim indirimi uygulandıktan sonra, varsa teşvik amaçlı diğer indirim ve istisnalar dikkate alınır (Gelir Vergisi Kanunu m.32/V).

265 sayılı Gelir Vergisi Genel Tebliği'ne²⁹ göre asgarî geçim indiriminin tutarı ücretin elde edildiği takvim yılı başında geçerli olan ve sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgarî ücretin yıllık brüt tutarına 32. maddede belirtilen oranların uygulanması ile gelir vergisi tarifesinin birinci gelir dilimine karşılık gelen oranla (%15) çarpımı sonucu bulunur.

$$\text{Asgari Geçim İndirimi Yıllık Tutarı} = (\text{Asgari Ücretin Yıllık Brüt Tutarı} \times \text{A.G.İ. Oranı}) \times \%15$$

Asgari geçim indirimi yıllık tutarı, ücretlinin asgarî geçim indiriminden bir yıl boyunca faydalanacağı net menfaattir. Aylık yapılan ücret ödemelerinde ise asgarî geçim indirimi, hesaplanan yıllık tutarın 12'ye bölünmesi suretiyle uygulanır ve bir ay içerisinde yararlanılabilecek asgarî geçim indirimi tutarı, yıllık olarak hesaplanan tutarın 1/12'sini geçemez.

Asgari geçim indiriminin yıllık tutarı, her ücretli için asgarî ücret üzerinden hesaplanan yıllık vergi tutarını aşamaz ve yılı içerisinde asgarî ücret tutarında meydana gelen değişiklikler, asgarî geçim indirimi uygulamasında dikkate alınmaz.

Ücretlinin faydalanacağı azami indirim tutarı, elde ettiği ücret geliri üzerinden hesaplanan gelir vergisi ile sınırlı olduğundan, mahsup

Asgari geçim indirimi tevkif edilen vergi üzerinden yapılmaktadır.

edilecek kısmın fazla olması halinde ücretliye herhangi bir iade yapılmayacaktır.

Onsekiz yaşını doldurmuş çocuklardan öğrenimi sona erenler, öğrenimin sona erdiği ayı takip eden aydan itibaren anne veya babasının asgari geçim indirimi hesabında dikkate alınmazlar.

Yıl içinde işyeri veya işvereni değişen ücretliler, yeni işyerlerinde veya işverenleri nezdinde çalışmaya başladıkları aydan itibaren asgari geçim indiriminden yararlanmaya devam ederler.

3. Çırak ve Öğrencilerin Asgari Geçim İndirimi

265 sayılı Gelir Vergisi Genel Tebliği'ne göre aşağıda sayılan ücret geliri elde edenlerin asgari geçim indirimi uygulamasından yararlanamayacakları belirtilmiştir:

- Ücretleri diğer ücret kapsamında vergilendirilen hizmet erbabı,
- Dar mükellefiyet kapsamında ücret geliri elde edenler,
- Başka bir kanun hükmü (3218, 4490, 4691 sayılı Kanunlar vb.) uyarınca ücretlerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmayanlar,
- Ücret geliri elde etmeyen diğer gerçek kişiler.

Mesleki Eğitim Kanunu'nun 25/III. maddesine göre "aday çırak, çırak ve öğrencilere ödenecek ücretler her türlü vergiden müstesnadır." hükmünden hareketle mesleki eğitim gören örgün öğretim öğrencilerine yapılacak ücret ödemelerinin gelir vergisi tevkifatına tabi olmadığı sonucuna varılmaktadır. Ayrıca Gelir Vergisi Kanunu'nun 23/12. maddesine göre Mesleki Eğitim Kanunu'na tabi çırakların asgari ücreti aşmayan ücretleri gelir vergisinden istisnadır. Gelir vergisine tabi olmayan ücretlerden ise asgari geçim indirimi yapılamamaktadır. Çünkü asgari geçim indirimi tevkif edilen vergi üzerinden yapılmaktadır.

V. SONUÇ

Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında işletmelerde mesleki eğitim gören örgün eğitim öğrencilerine ve çıraklara yapılan ücret ödemelerinde

asgari ücretin net tutarının tespitinde, bunların ücretleri gelir vergisinden istisna edildiğinden, asgari geçim indirimi de uygulanmayacaktır.

DİPNOTLAR

- 1 R.G. 19.06.1986, 19139.
- 2 Yusuf ALPER, "5510 Sayılı Kanun'da Primlerin Karşılıklı Olma Özelliği ve Çırakların ve Mesleki Eğitim Gören Öğrencilerin Sosyal Güvenliği", Sicil İş Hukuku Dergisi, Yıl: 5, Sayı: 18, Haziran 2010, s.179.
- 3 Müjdat ŞAKAR, İş Hukuku Uygulaması, Yenilenmiş ve Genişletilmiş 9. Baskı, Beta Yay., İstanbul 2011, s.35; Fevzi DEMİR, En Son Yargıtay Kararları Işığında İş Hukuku ve Uygulaması, 5. Baskı, Birleşik Matbaacılık, İzmir 2009, s.11.
- 4 Nuri ÇELİK, İş Hukuku Dersleri, Yenilenmiş 24. Bası, Beta Yay., İstanbul 2011, s.74; ŞAKAR, İş Hukuku Uygulaması, s.35.
- 5 ŞAKAR, İş Hukuku Uygulaması, s.35.
- 6 Yarg. 4. HD., 24.02.2005, E. 1152, K. 1731. Bkz. Müjdat ŞAKAR, Gerekçeli ve İçtihatlı İş Kanunu Yorumu, Yenilenmiş ve Genişletilmiş 6. Baskı, Yaklaşım Yay., Ankara 2011, s.95.
- 7 ŞAKAR, İş Hukuku Uygulaması, s.35.
- 8 ŞAKAR, İş Hukuku Uygulaması, s.35.
- 9 13.02.2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanununun 63. maddesiyle, bu fıkra da yer alan "her ay 18 yaşını bitirenlere ödenen asgari ücretin 2/3'ü nispetinde" ibaresi "her ay 18 yaşını bitirenlere ödenen asgari ücretin net tutarının 1/3'ü nispetinde, yirmi ve daha fazla personel çalıştırılması halinde 2/3'ü nispetinde" şeklinde değiştirilmiştir.
- 10 Mesleki Eğitim Kanunu'nda 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'na yapılan yollamalar, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na yapılmış sayılmalıdır.
- 11 ŞAKAR, İş Hukuku Uygulaması, s.35.
- 12 RG. 04.04.2007, 26483.
- 13 Nurettin BİLİCİ, Vergi Hukuku, Güncelleştirilmiş ve Geliştirilmiş 26. Bası, Seçkin Yay., Ankara 2011, s.165.
- 14 Osman PEHLİVAN, Vergi Hukuku, Trabzon 2009, s.197.
- 15 Abdurrahman AKDOĞAN, Kamu Maliyesi, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 13. Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara 2009, s.226; Kamil MUTLUER, Vergi Hukuku Genel ve Özel Hükmümler, Değiştirilmiş ve Güncelleştirilmiş 3. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 2011, s.428.
- 16 Doğan ŞENYÜZ/Mehmet YÜCE/ Adnan GERÇEK, Türk Vergi Sistemi, 7. Baskı, Ekin Yay., Bursa 2012, s.73.
- 17 MUTLUER, s. 427; Osman PEHLİVAN, Kamu Maliyesi, Trabzon 2010, s.156; Akif ERGİNAY, Kamu Maliyesi, Güncellenmiş 18. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara 2010, s.86.
- 18 Abdurrahman AKDOĞAN, Vergi Hukuku ve Türk Vergi Sistemi, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 9. Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara 2009, s.250; ŞENYÜZ/ YÜCE/ GERÇEK, s.73.
- 19 MUTLUER, s. 427.
- 20 Elif SONSUZOĞLU, "Ayrıma İlkesinin Adı mı Değişti; Asga-

- ri Geçim İndirimi”, Yaklaşım Dergisi, Yıl:16, Sayı:184, Nisan 2008, http://www.yaklasim.com/mevzuat/dergi/read_frame.asp?file_name=20080411259.htm (Erişim: 24.02.2012)
- 21 AKDOĞAN, Kamu Maliyesi, s.230.
- 22 AKDOĞAN, Kamu Maliyesi, s.230; Nurettin BİLİCİ/Adem BİLİCİ, Kamu Maliyesi, Seçkin Yay., Ankara 2011, s.156.
- 23 Gülay AKGÜL YILMAZ, Kamu Maliyesi, Genişletilmiş 3. Baskı, Türkmen Kitabevi, İstanbul 2009, s.182.
- 24 AKDOĞAN, Kamu Maliyesi, s.231; BİLİCİ/BİLİCİ, s.156.
- 25 AKGÜL YILMAZ, s.182.
- 26 Halil NADAROĞLU, Kamu Maliyesi, Gözden Geçirilmiş ve Düzeltilmiş 11. Baskı, Beta Yay., İstanbul 2000, s.322; AKDOĞAN, Kamu Maliyesi, s.234.
- 27 Kamil MUTLUER/ Erdoğan ÖNER/ Ahmet KESİK, Teoride ve Uygulamada Kamu Maliyesi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yay., İstanbul 2010, s.257; Uğur YİĞİT, Anayasa Mahkemesi Kararları Çerçevesinde Mali Güce Göre Vergilendirme İlkesi, Yaklaşım Yay., Ankara 2008, s.133.
- 28 ŞENYÜZ/YÜCE/GERÇEK, s.73.
- 29 RG. 04.12.2007, 26720.

KAYNAKLAR

- AKDOĞAN, Abdurrahman: Kamu Maliyesi, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 13. Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara 2009.
- AKDOĞAN, Abdurrahman: Vergi Hukuku ve Türk Vergi Sistemi, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 9. Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara 2009.
- AKGÜL YILMAZ, Gülay: Kamu Maliyesi, Genişletilmiş 3. Baskı, Türkmen Kitabevi, İstanbul 2009.
- ALPER, Yusuf: “5510 Sayılı Kanun’da Primlerin Karşılık Olma Özelliği ve Çırakların ve Mesleki Eğitim Gören Öğrencilerin Sosyal Güvenliği”, Sicil İş Hukuku Dergisi, Yıl: 5, Sayı: 18, Haziran 2010.
- BİLİCİ, Nurettin/BİLİCİ, Adem: Kamu Maliyesi, Seçkin Yay., Ankara 2011.
- BİLİCİ, Nurettin: Vergi Hukuku, Güncelleştirilmiş ve Geliştirilmiş 26. Bası, Seçkin Yay., Ankara 2011.
- ÇELİK, Nuri: İş Hukuku Dersleri, Yenilenmiş 23. Bası, Beta Yay., İstanbul 2010.
- DEMİR, Fevzi: En Son Yargıtay Kararları Işığında İş Hukuku ve Uygulaması, 5. Baskı, Birleşik Matbaacılık, İzmir 2009.
- ERGİNAY, Akif: Kamu Maliyesi, Güncellenmiş 18. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara 2010.
- MUTLUER, Kamil/ÖNER, Erdoğan/KESİK, Ahmet: Teoride ve Uygulamada Kamu Maliyesi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yay., İstanbul 2010.
- MUTLUER, Kamil: Vergi Hukuku Genel ve Özel Hükümler, Değiştirilmiş ve Güncelleştirilmiş 3. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 2011.
- NADAROĞLU, Halil: Kamu Maliyesi, Gözden Geçirilmiş ve Düzeltilmiş 11. Baskı, Beta Yay., İstanbul 2000.
- PEHLİVAN, Osman: Kamu Maliyesi, Trabzon 2010.
- PEHLİVAN, Osman: Vergi Hukuku, Trabzon 2009.
- SONSUZUĞLU, Elif: “Ayrırma İlkesinin Adı mı Değişti; Asgari Geçim İndirimi”, Yaklaşım Dergisi, Yıl: 16, Sayı: 184, Nisan 2008, http://www.yaklasim.com/mevzuat/dergi/read_frame.asp?file_name=20080411259.htm (Erişim: 24.02.2012)
- ŞAKAR, Müjdat: Gerekçeli ve İçtihatlı İş Kanunu Yorumu, Yenilenmiş ve Genişletilmiş 6. Baskı, Yaklaşım Yay., Ankara 2011.
- ŞAKAR, Müjdat: İş Hukuku Uygulaması, Yenilenmiş ve Genişletilmiş 9. Baskı, Beta Yay., İstanbul 2011.
- ŞENYÜZ, Doğan/YÜCE, Mehmet/GERÇEK, Adnan: Türk Vergi Sistemi, 7. Baskı, Ekin Yay., Bursa 2012.
- YİĞİT, Uğur: Anayasa Mahkemesi Kararları Çerçevesinde Mali Güce Göre Vergilendirme İlkesi, Yaklaşım Yay., Ankara 2008.